

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SÜRELİDİR

7/11986

7/11985

08.12.2010

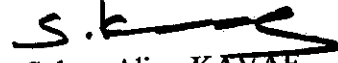
SAYI : B.02.0.007.00/126
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 26.01.2010 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-19236 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile Bakanlığımıza gönderilen İstanbul Milletvekili Sayın Çetin SOYSAL ve Zonguldak Milletvekili Ali İhsan KÖKTÜRK'e ait Yazılı Soru Önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Bşk. Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 2 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 2 Yazı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ÇETİN SOYSAL'IN
7/11985 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

10 Ocak 2010 tarihinde, İstanbul'da, işkence yapılarak dilendirilen 5 yaşındaki çocuğun içler acısı durumu herkesi derinden etkilemiştir. İstanbul'da yaşanan bu olayı, bir kentin sokaklarında mendil satan, cam silen, dilencilik yapan çocukların durumunu, onları bu duruma getiren işsizliğin, yoksulluğun, eğitimsizliğin oluşturduğu bir tablo olarak görmek gerekmektedir. Çocuklarımızın getirildiği bu nokta, emniyet güçleri, belediye görevlileri ile çözümlenecek bir sorun değildir. Sosyal Hizmetler Kurumu'na bağlı olan, Çocuk Esirgeme Kurumu'nun konuya aktif bir şekilde dahil olması gerekmektedir. Türkiye'deki bir kentin, isminin "Dilenci Köyü" olması ve bunun o köyde yaşayan kişilerce kabullenilmesi, bu sorunun devletin, iktidarın, erkin, toplumun sorunu olduğu gerçeğini değiştirmez.

Toplumsal bilinçlenmenin yanında, sorunun gerçek muhatabı olan Sosyal Hizmetler Kurumu'nun aktif müdahalesinin sağlanması gerekmektedir. Çünkü söz konusu olan çocuklardır. Derin ekonomik sorunlar yaşayan ailelerin çocuklarının desteklenmesi, diğer çocuklarla eşit haklara sahip olması için önlemlerin ivedilikle alınması gerekir.

Bunun yanında, ailelerin de yaşadığı sorunların da çözümlenmesi için adım atılmalıdır. Sokaklarda bir çocuğunu baş edemeyeceği sorunlarla karşı karşıya olan çocuklarımızın, sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınması gerekmektedir. Tüm bunlar, sosyal devlet olmanın gereği olarak yerine getirilmelidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 22.Dönemde, sokak çocukları ile ilgili olarak bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmuştur. Oluşturulan komisyon 324 sayfalık bir rapor hazırlamıştır. Meclisin konuya müdahil olması, konuya ilişkin sorunların devam etmesini engellemiştir. Yara kanamaya devam etmektedir. Bu tip konuların, siyasetin çalışma alanına girmesi için Bedrettin gibi çocuklarımızın böyle işkencelere maruz kalmasını beklemek, ne siyasetle, ne sosyal devletle ne de insanlıkla bağdaşan bir durumdur.

Sosyal devletin gereklerinin yerine getirilmesi, toplumsal eşitsizliği ortadan kaldıran bir durumdur. Geleceği karanlık olan çocukların yetiştiği toplumların, geleceği de karanlık olur. Bu karanlığın, aydınlatılması için çocuklarımızın, gençlerimizin insani bir şekilde yaşayabileceği koşulların oluşturulması, eğitimde meydana gelen eşitsizliğin giderilmesi yani devletin, iktidarın bu çocuklarımıza, gençlerimize sahip çıkması, onların güvencesi olması gerekir. Gençlerimize sahip çıkılması 5 yaşında, henüz bebeklikten yeni çıkmış bir çocuğun yaşadığı bu içler acısı durumun tekrarlanmasını engelleyecektir. Çünkü Bedrettin Karaduman'a yapılan işkence, ondan yaşça daha büyük olan ancak yine çocuk olanlar kişiler tarafından yapılmıştır. Bu nedenle, olayların tüm boyutları ile değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede;

SORU 1:

Şimdiye kadar Sosyal Hizmetler Kurumu tarafından İstanbul'da koruma altına alınan çocuk sayısı nedir?

CEVAP 1:

2009 yılında İstanbul İlinde toplam 1267 çocuk ilk kez korunma altına alınmıştır.

SORU 2:

Koruma altına alınan çocukların, koruma altına alınma nedenleri nelerdir?

CEVAP 2:

İstanbul İlinde çocukların korunma altına alınma nedenleri ekonomik yetersizlik, ebeveyn boşanması, ebeveyn terki, ebeveyn ölümü, ihmal, terk/buluntu, suça sürüklenme, cinsel-duygusal-fiziksel istismar olarak saptanmıştır.

SORU 3:

Koruma altına alınma nedenlerine ilişkin herhangi bir istatistiksel bir çalışma yapılmış mıdır? Hangi neden en yoğun olarak görülmektedir?

CEVAP 3:

Korunma altına alınma nedenlerine ilişkin istatistiki verilerimiz bulunmaktadır. İstanbul İlinde çocuklar 0-12 yaş aralığında en çok aile parçalanması ve ekonomik nedenler, 12-18 yaş aralığında ise cinsel, fiziksel ve duygusal istismar nedenleri ile korunma altına alınmaktadırlar.

SORU 4:

Koruma altına alınan çocuklardan, kaçısı için velayetin kaldırılması davası açılmıştır?

CEVAP 4:

Yapılan sosyal incelemeler sonucu gerekli görüldüğü hallerde velayetin kaldırılmasına ilişkin davalar açılabilir. İstanbul İlinde 2009 yılında korunma altına alınan çocuklardan ebeveynin velayetinin kaldırılması için açılan dava sayısı 5'tir.

SORU 5:

Koruma altına alınan çocukların. Sosyal Hizmetler Kurumu'nda içinde bulundukları duruma göre destek almaları sağlanmakta mıdır?

CEVAP 5:

Mevcut yasalarımızı ve imzalamış olduğumuz uluslararası anlaşmaları dayanak alan SHÇEK Genel Müdürlüğümüzün temel politikası çocukların öncelikli olarak aile ortamında yaşamasını sağlayıcı tedbirler almak yönündedir. 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında haklarında korunma yada tedbir kararı verilen 0-18 yaş arası korunmaya muhtaç çocuklar; Türk örf, adet, inanç ve milli ahlakına sahip, kendisine güvenen, insan sevgi ve saygısıyla dolu, Atatürk İlke ve İnkılaplarına bağlı, demokrasi bilincine sahip, insan haklarına saygılı, çağdaş, beden, ruh ve duygusal gelişimleri sağlıklı, topluma yararlı bireyler olarak ve ilgi- yetenekleri doğrultusunda yetiştirmek, korumak, bir iş veya meslek sahibi yapmak, izlemek ve desteklemek yönünde çalışmalar kuruluşlarımızda yürütülmektedir.

SORU 6:

Özellikle metropollerde sokak çocuklarının olduğu bilinmektedir. Bu çocukların sokaktan kurtarılması için nasıl çalışmalar yapılmaktadır?

CEVAP 6:

Sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocukları tehlikelerden korumak ve sosyal rehabilitasyonlarını sağlamak için Genel Müdürlüğümüze bağlı Çocuk ve Gençlik Merkezleri hizmet vermektedir.

Sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocukların yoğun olarak görüldüğü 30 ilde 38 Çocuk ve Gençlik Merkezi ve bu merkezlere bağlı 6 Gözlemevi hizmet vermektedir.

Çocuk ve Gençlik Merkezleri aracılığı ile sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocuklara yönelik olarak; bakım, barınma, sağlık, eğitim-öğretim sistemine kazandırma, eğitim-öğretim sisteminde destekleme, mesleki beceri kazandırma, psiko-sosyal gelişimlerini destekleme ve madde kullanan çocukları tedaviye yönlendirme çalışmaları yürütülmektedir. Ailelerine yönelik psiko-sosyal destek ve bilinçlendirme çalışmaları, meslek edindirme faaliyetleri, ekonomik yoksunluk içinde olduğu belirlenen ailelere sosyal yardım hizmetleri, çocukların aileye dönüşlerinin mümkün olduğu durumların tespiti halinde aile ve çocuğun bir arada yaşamasına ilişkin uyum çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Sokakta yaşayan/çalıştırılan çocukların, örgün eğitim veya mesleki eğitime dahil edilmeleri ve ailelerinin yanına veya kurum bakımına yönlendirilerek, eğitimini tamamlamış ya da iş sahibi gençler olarak rehabilitasyonlarının tamamlanması amacıyla, 2004 yılında Başbakanımız Sn. Recep Tayyip ERDOĞAN'ın talimatıyla Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı'nın koordinasyonunda, İçişleri Bakanı, Sağlık Bakanı, Milli Eğitim Bakanı ve Adalet Bakanından oluşan bir komite kurulmuştur. Bakanlardan oluşan Komitenin talimatları ile SHÇEK Genel Müdürlüğü'nce, Türkiye genelinde uygulanmak üzere basamaklandırılmış yeni hizmet modeli hazırlanmış ve model Başbakanlığın 2005/5 nolu genelgesi, 25 Mart 2005 tarih ve 25766 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak uygulamaya konulmuştur.

Yeni Hizmet Modeli, öncelikle sokakta çalıştırılan, sokakta 24 saatini geçirip her türlü istismara açık olan, madde kullanan, suçun faili veya mağduru olan çocukların sokaktan çekilerek örgün eğitim ve mesleki eğitime yönlendirilmelerini, madde bağımlılığı tedavilerinin yapılmasını, barınma, beslenme, giyim, sağlık, eğitim vb. tüm ihtiyaçlarının karşılanmasını, toplumla yeniden bütünleştirilmesini içeren çok sektörlü yaklaşımı içermektedir. Ayrıca önleyici tedbirleri de kapsamaktadır.

Hizmet Modeli öncelikle sorunun yoğun görüldüğü, İstanbul, İzmir, Ankara, Antalya, Diyarbakır, Adana, Mersin ve Bursa illerinde uygulanmaktadır. Diğer illere de yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir.

SORU 7:

Sokak çocuklarının sorunlarının çözülmesi ve bu konuyla ilgili toplumsal bilincin yükseltilmesi için Sivil Toplum Kuruluşları ile bir çalışma yapılmakta mıdır?

CEVAP 7:

Sokakta yaşayan/çalıştırılan çocuklara yönelik hizmet veren Çocuk ve Gençlik Merkezlerimizin işletilmesi, çocuklara sunulan hizmetlerde işbirliğinin sağlanması, toplumsal bilinç ve duyarlılığın artırılması amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, üniversiteler, barolar ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılmaktadır.

SORU 8:

Koruma altına alınan çocukların ailelerinin de desteklenmesi gerekmektedir. Ailelerin desteklenmesi için Bakanlığınızın yaptığı bir çalışma bulunmakta mıdır?

CEVAP 8:

Korunma altına alınan çocukların aileleri ile mesleki çalışmalar yapılmakta, ailenin sosyal destek sistemleri harekete geçirilmekte, toplumsal kaynaklardan yararlanması sağlanmakta, aile danışma merkezlerinde rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmekte, ekonomik nedenlerle çocuğunun korunma altına alınması talebinde bulunan ailelere aynı nakdi yardım verilerek çocuklarını yanlarında bakmaları sağlanmaktadır.

Sokakta yaşayan/çalıştırılan çocuklarla ilgili olarak; öncelikle ailelerinin tespiti sağlanmakta, ailelerin meslek elemanları tarafından sosyal incelemesi yapılmaktadır. Ailesi tarafından istismar edilmeyen çocukların öncelikle ailesi ile bir arada kalması hedeflenmektedir. Ailelerine yönelik psiko-sosyal destek ve bilinçlendirme çalışmaları, meslek edindirme faaliyetleri, ekonomik yoksunluk içinde olduğu belirlenen ailelere sosyal yardım hizmetleri, çocukların aileye dönüşlerinin mümkün olduğu durumların tespiti halinde aile ve çocuğun bir arada yaşamasına ilişkin uyum çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Ailenin istismarı halinde çocuk kuruluş bakımına alınmaktadır.

SORU 9:

22.Dönemde, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde oluşturulan Meclis Araştırma Komisyonu, bir rapor hazırlanmıştır. Bu raporda belirlenen eksikliklerle ilgili olarak şimdiye kadar neler yapılmıştır?

CEVAP 9:

22. Dönem TBMM tarafından bir araştırma komisyonu oluşturularak sokakta yaşayan/çalıştırılan çocuklar sorunu çok yönlü olarak incelenmiştir. Araştırma komisyonuna Genel Müdürlüğümüzce yürütülen çalışmalarımız konusunda bilgi paylaşımı, rapor yazımı ve komisyonu bilgilendirme amacıyla konu ile ilgili personel görevlendirilmiştir. TBMM araştırma komisyonunun raporunda belirtilen öneriler doğrultusunda çalışmalarımız yapılandırılmıştır.

TBMM araştırma komisyonunun çalışmalarını tamamlaması ile birlikte 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ve bu kanuna bağlı yönetmelikler yayımlanmıştır. Kanun kapsamında tedbir kararı verilen çocuklara yönelik kuruluş tanımları (Koruma Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri ve Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezi) 2828 Sayılı SHÇEK Kanuna eklenerek tanımlanmış ve kuruluşlar hizmete açılmıştır. 5898 sayılı Uçucu Maddelerin Zararlarından İnsan Sağlığının Korunmasına Dair Kanun 07.05.2009 tarihinde Kabul edilerek uygulamaya konulmuştur.

Saygılarımla.

Selma Aliye KAVAR
Devlet Bakanı